महाराष्ट्र दुय्यम सेवा गट-ब (अराजपत्रित) (मुख्य) परीक्षा 2021

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक पेपर क्र. 2, 2021

BOOKLET No. सहायक कक्ष अधिकारी दि 31/07/2022

102453

P15 संच क्र.

A

प्रश्नपुस्तिका – II

सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]

केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील."

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

1. _____ जवळ बॉम्बेहाय हे सागरी तेल क्षेत्र आहे.

अ. मुंबई ब. वाशी क. ठाणे ड. अलीबाग

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ (2) फक्त क

(3) फक्त ब आणि क (4) फक्त क आणि ड

The marine oil field, Bombay High is near _____ .

a. Mumbai b. Vashi c. Thane d. Alibag

Answer options :

(1) Only a (2) Only c

(3) Only b and c (4) Only c and d

---

2. 'कडप्पा' प्रकारचा खडक महाराष्ट्राच्या कोणत्या जिल्हयांमधे आढळतो ?

(1) चंद्रपूर – नागपूर (2) नांदेड – भंडारा

(3) कोल्हापूर – सिंधुदुर्ग (4) अमरावती – नागपूर

'Kadappa' type of rock is found in which districts of the State of Maharashtra ?

(1) Chandrapur – Nagpur (2) Nanded – Bhandara

(3) Kolhapur – Sindhudurg (4) Amaravati – Nagpur

---

3. चंद्रपूर जिल्हात _____ कारणामुळे विखुरलेल्या वस्त्या आढळतात.

(1) वन-व्याप्त प्रदेश (2) पर्जन्य-छायेचा प्रदेश

(3) अर्ध-शुष्क प्रदेश (4) दुर्गम भाग

In Chandrapur district, scattered settlements are found due to _____ .

(1) Forest-covered region (2) Rain-shadow region

(3) Semi-arid region (4) Remote area

---

4. नाशिक विभागामध्ये किती तालुके आहेत ?

(1) 54 (2) 52

(3) 56 (4) 51

How many talukas are there in Nashik division ?

(1) 54 (2) 52

(3) 56 (4) 51

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

5. महाराष्ट्राच्या पूर्वेकडील भागाला _____ म्हणतात.

अ. कोंकण
ब. मराठवाडा
क. पश्चिम महाराष्ट्र
ड. विदर्भ

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ
(2) फक्त ब
(3) फक्त ड
(4) फक्त अ आणि क

The Eastern part of Maharashtra is known as _____ .

a. Konkan
b. Marathawada
c. Western Maharashtra
d. Vidarbha

Answer options :

(1) Only a
(2) Only b
(3) Only d
(4) Only a and c

---

6. जनगणना 2011 च्या संदर्भात खालील विधाने पहा :

अ. महाराष्ट्रात सर्वात जास्त लोकसंख्या ठाणे जिल्हयात असून त्या खालोखाल पुणे जिल्हयाचा लोकसंख्येत दुसरा क्रमांक लागतो.

ब. रत्नागिरी जिल्हयाची लोकसंख्येची घनता 196 आहे.

क. कोल्हापूर जिल्हयाची लोकसंख्येची घनता 700 पेक्षा जास्त आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त विधान अ बरोबर आहे
(2) फक्त विधान ब बरोबर आहे
(3) फक्त विधान क बरोबर आहे
(4) विधान अ आणि ब बरोबर आहेत

Observe the following statements regarding the 2011 census :

a. The highest population is found in Thane district of Maharashtra while the Pune district ranks second in population.

b. The density of population of Ratnagiri district is 196.

c. The density of population of Kolhapur district is more than 700.

Answer options :

(1) Only statement a is correct
(2) Only statement b is correct
(3) Only statement c is correct
(4) Statements a and b are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

7. भारतातील एकूण खेड्यापैकी किती टक्के खेडे महाराष्ट्रात आहेत ?

(1) 7·00% (2) 7·28%

(3) 7·20% (4) 7·22%

What is the percentage of villages in Maharashtra out of total Indian villages ?

(1) 7·00% (2) 7·28%

(3) 7·20% (4) 7·22%

---

8. कोंकणातील _____ या नद्या जास्त लांबीच्या आहेत.

(1) सावित्री व वशिष्ठी (2) वैतरणा व उल्हास

(3) काजवी व मुचकुंदी (4) तानसा व भातसई

_____ rivers are longer in Konkan region.

(1) Savitri and Vashishti (2) Vaitarna and Ulhas

(3) Kajvi and Muchkundi (4) Tansa and Bhatsai

---

9. 16-5-2018 ते 21-5-2018 दरम्यान कोणते चक्रीवादळ अरबी समुद्रावर तयार झाले होते ?

(1) DAYE (2) SAGAR

(3) LUBAN (4) GAJA

Which cyclonic storm was formed between 16-5-2018 to 21-5-2018 over Arabian Sea ?

(1) DAYE (2) SAGAR

(3) LUBAN (4) GAJA

---

10. 26 जुलै, 2005 या दिवशी एक दिवसात सर्वात जास्त 944 मी.मी. पाऊस पडण्याची नोंद _____ या ठिकाणी झाली.

(1) सिंधुदुर्ग (2) मुंबई

(3) महाबळेश्वर (4) माथेरान

On 26th July, 2005 the maximum rainfall of 944 mm was recorded in _____ .

(1) Sindhudurg (2) Mumbai

(3) Mahabaleshwar (4) Matheran

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

11. डॉ. आंबेडकरांनी नेतृत्व केलेल्या खालील चळवळींचे काळानुक्रमानुसार आयोजन करा :

अ. महाड येथील चवदार तळे आंदोलन

ब. मनुस्मृती दहन

क. पर्वती मंदीर सत्याग्रह

ड. काळाराम मंदीर सत्याग्रह

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ, ब, क, ड (2) ब, क, ड, अ (3) क, ड, अ, ब (4) ड, अ, ब, क

Chronologically arrange the following movements led by Dr. Ambedkar :

a. Chavdar Lake Agitation at Mahad

b. Burning the Text of Manusmriti

c. Satyagraha at Parvati Temple

d. Satyagraha at Kalaram Temple

Answer options :

(1) a, b, c, d (2) b, c, d, a (3) c, d, a, b (4) d, a, b, c

---

12. 1886 च्या कलकत्त्याच्या भारतीय राष्ट्रीय सभेच्या अधिवेशनात महाराष्ट्रातून आलेल्या नेत्यांनी केलेली आवेशपूर्ण भाषणे गाजली. त्यात दिनशा वाच्छा, दाजी खरे आणि _____ यांचा समावेश होता.

(1) अब्दुल अझीझ (2) बाळ गंगाधर टिळक

(3) मोरोपंत जोशी (4) गोपाळ कृष्ण गोखले

The Calcutta Session of the Indian National Congress in 1886 was remarkable for a number of fiery speeches given by Maharashtrian leaders such as Dinshaw Wacha, Daji Khare and _____ .

(1) Abdul Aziz (2) Bal Gangadhar Tilak

(3) Moropant Joshi (4) Gopal Krishna Gokhale

---

13. 1920 मध्ये _____ यांनी 'कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया' ची स्थापना केली.

(1) ना.म. जोशी (2) श्री.अ. डांगे

(3) एम.एन. रॉय (4) आर.पी. दत्त

The 'Communist Party of India' was formed by _____ in 1920.

(1) N.M. Joshi (2) S.A. Dange

(3) M.N. Roy (4) R.P. Dutt

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

14. डॉ. आत्माराम पांडुरंग तर्खडकर हे सामाजिक क्रांतीचे अग्रदूत होते. _____ ही त्यांची मुलगी आधुनिक काळात ब्रिटनमध्ये शिक्षणासाठी गेलेल्या अगदी पहिल्या मोजक्या महाराष्ट्रीय स्त्रियांमध्ये गणली जाते.

(1) माणेकबाई (2) कॉर्नेलिया (3) रखमाबाई (4) अन्नपूर्णा

Dr. Atmaram Pandurang Tarkhadkar was a social revolutionary who has the credit of being the father of _____, one of the first Maharashtrian women in the modern times to go to Britain for education.

(1) Maneckbai (2) Cornelia (3) Rukhmabai (4) Annapurna

---

15. भगवान बाबाजी खुळे, विठ्ठल कुरोळीकर, जाफर हुसेन पिंजारी या क्रांतिकारकांना _____ खटल्यात आठ-आठ वर्षांचा कारावास ठोठावला गेला.

(1) पंढरपूर बॉंब खटला (2) नाशिक बॉंब खटला

(3) औंध बॉंब खटला (4) पुणे बॉंब खटला

Bhagwan Babaji Khule, Vitthal Kurolikar, Zafar Hussain Pinjari are the names of revolutionaries who were given eight year long jail sentences in the _____ .

(1) Pandharpur Bomb Case (2) Nashik Bomb Case

(3) Aundh Bomb Case (4) Pune Bomb Case

---

16. 1899 मध्ये दोघां चाफेकर बंधूंसोबतच क्रांतिकारक कारवायांमुळे पुण्यात _____ यांना देखील फाशी दिले गेले.

(1) महादेव रानडे (2) राजाबापू म्हसकर

(3) दामोदर बळवंत भिडे (4) भाऊसाहेब घाटगे

In 1899, besides the two Chapekar Brothers, _____ was hanged to death in Pune for revolutionary activities.

(1) Mahadev Ranade (2) Rajabapu Mhaskar

(3) Damodar Balwant Bhide (4) Bhausaheb Ghatge

---

17. लॉर्ड _____ याने असे मत मांडले होते की बालविवाह आणि सक्तीचे वैधव्य या एकाच समस्येच्या दोन बाजू होत्या.

(1) रिपन (2) लिटन (3) बेंटिंक (4) डलहौसी

Lord _____ had opined that child marriages and compulsory widowhood were two evils which belonged to two sides of the same coin.

(1) Ripon (2) Lytton (3) Bentinck (4) Dalhousie

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

18. प्रसिद्ध कामगारनेते नारायण मेघाजी लोखंडे यांच्या पश्चात् भिवाजी रामजी नरे, एस.के. बोले आणि हरिश्चन्द्र तालचेरकर अशा नेत्यांनी गिरणी कामगारांच्या समस्या सोडवण्यासाठी 1909 मध्ये _____ स्थापन केली.
(1) सोशल सर्व्हिस लीग (2) बॉम्बे मिल हॅन्ड्स् असोसिएशन
(3) कामगार हितवर्धक सभा (4) बॉम्बे पोस्टल यूनियन

After the well-known labour leader N.M. Lokhande passed away, other leaders such as Bhivaji Ramji Nare, S.K. Bole and Harishchandra Talcherkar sought to solve the problems of the mill workers by organising the _____ in 1909.
(1) Social Service League (2) Bombay Mill Hands Association
(3) Kamgar Hitwardhak Sabha (4) Bombay Postal Union

---

19. विष्णुशास्त्री पंडितांच्या पाठिंब्यामुळे इ.स. 1865 मध्ये पुण्यात कोणत्या वकिलाने विधवा विवाह केला होता ?
(1) पांडुरंग करमरकर (2) नारायण बापट
(3) नारायण भिडे (4) मोरोबा विजयकर

Due to the encouragement of Vishnushastri Pandit, which lawyer from Pune married a widow in 1865 ?
(1) Pandurang Karmarkar (2) Narayan Bapat
(3) Narayan Bhide (4) Moroba Vijaykar

---

20. सार्वजनिक सभेचे 1870 पूर्वीचे नाव काय होते ?
(1) डेक्कन सभा (2) पूना सार्वजनिक सभा
(3) महाराष्ट्र असोसिएशन (4) पूना असोसिएशन

What was the initial name of Sarvajanik Sabha before it was renamed as such in 1870 ?
(1) Deccan Sabha (2) Poona Sarvajanik Sabha
(3) Maharashtra Association (4) Poona Association

---

21. सध्या खालीलपैकी कोणते 'राज्याच्या धोरणाचे मार्गदर्शक तत्त्व' आहे ?
(1) राज्य कोणत्याही व्यक्तिस कायद्यापुढील समानता नाकारणार नाही.
(2) राज्य चौदा वर्षे वयापर्यंतच्या सर्व मुलांना सक्तीचे व मोफत शिक्षण देईल.
(3) राज्य कोणत्याही नागरिकाविरुद्ध धर्म, वंश, जात, लिंग अथवा जन्म स्थळ या कारणामुळे भेदभाव करणार नाही.
(4) वरीलपैकी एकही नाही

At present, which one of the following is a 'Directive Principle of State Policy' ?
(1) The State shall not deny to any person equality before law.
(2) The State shall provide free and compulsory education for all children until they complete the age of 14 years.
(3) The State shall not discriminate against any citizen on grounds of religion, race, caste, sex or place of birth.
(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

22. जवाहरलाल नेहरू यांनी 1946 मध्ये जो 'उद्दिष्ठांचा ठराव' मांडला त्याच्या मध्ये खालीलपैकी कोणता भाग *नव्हता* ?

(1) भारत हे स्वतंत्र, सार्वभौम प्रजासत्ताक असेल.

(2) कोणत्याही विशिष्ट वर्गांसाठी खास संरक्षण दिले जाणार नाही.

(3) स्वतंत्र भारताची सर्व सत्ता व अधिकार जनतेकडून प्राप्त होतील.

(4) भारताच्या सर्व जनतेला कायद्यापुढील समता दिली जाईल.

Which one of the following was ***not*** a part of the 'Objectives Resolution' moved by Jawaharlal Nehru in 1946 ?

(1) India as an Independent, Sovereign Republic.

(2) No safeguards will be provided to any particular classes.

(3) All powers and authority of independent India are derived from the people.

(4) All people of India shall be provided equality before the law.

---

23. खालीलपैकी कोणत्या तरतूदी राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 25 मध्ये समाविष्ट आहेत ?

अ. सद्‌सद्‌विवेक बुद्धीचे स्वातंत्र्य

ब. धर्माचे पालन (पूजा) करण्याचा हक्क

क. धर्माचे आचरण करण्याचा हक्क

ड. व्यक्तींचे विशिष्ट धर्मात धर्मांतर करण्याचा सुस्पष्ट हक्क

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ, ब आणि क (2) फक्त ब, क आणि ड

(3) फक्त अ, क आणि ड (4) वरील सर्व

Which of the following are the provisions of Article 25 of the Constitution ?

a. Freedom of conscience

b. Right to profess a religion

c. Right to practice a religion

d. Explicit right to convert individuals to a particular religion

Answer options :

(1) Only a, b and c (2) Only b, c and d

(3) Only a, c and d (4) All of the above

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

24. खालीलपैकी संविधान सभेच्या कोणत्या समितीचे अध्यक्ष जवाहरलाल नेहरू होते ?

(1) सुकाणू समिती

(2) केंद्रीय अधिकार समिती

(3) मूलभूत हक्क आणि अल्पसंख्याकांची समिती

(4) प्रांतिय संविधान समिती

Which of the following committees of the Constituent Assembly was chaired by Jawaharlal Nehru ?

(1) Steering Committee

(2) Union Powers Committee

(3) Committee on Fundamental Rights and Minorities

(4) Provincial Constitution Committee

---

25. भारतीय राज्यघटनेनुसार नागरिकाचे _____ .

अ. जीवित आणि व्यक्तिगत स्वातंत्र्य हे कोणत्याही परिस्थितीत हिरावून घेता येणार नाही

ब. जीवित आणि व्यक्तिगत स्वातंत्र्य हे सर्व प्रकारच्या आणीबाणीच्या काळात राष्ट्रपतीद्वारे हिरावून घेतले जावू शकते

क. जीवित आणि व्यक्तिगत स्वातंत्र्य हे कायद्याने घालून दिलेल्या पद्धतीने हिरावून घेतले जावू शकते

यापैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त क (4) यापैकी एकही नाही

Under the Indian Constitution, a citizen _____ .

a. cannot be deprived of his life and personal liberty under any condition

b. can be deprived of his life and personal liberty by the President during all types of Emergencies

c. can be deprived of his life and personal liberty only in accordance with the procedure established by law

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only c (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

26. भारताच्या संविधान सभेत फाळणीपूर्वी खालीलपैकी कोण समाविष्ट होते ?

(1) प्रांतिक विधानसभा मधून 292 सदस्य, मुख्य आयुक्त असलेल्या प्रांतांमधून 4 आणि रियासतींकडून 93

(2) प्रांतिक विधानसभा मधून 294 सदस्य, मुख्य आयुक्त असलेल्या प्रांतांमधून 4 आणि रियासतींकडून 91

(3) ब्रिटीश प्रांतांचे 291 सदस्य, मुख्य आयुक्तांकडून 3 आणि रियासतींकडून 95

(4) ब्रिटीश प्रांतांचे 292 सदस्य, मुख्य आयुक्तांकडून 5 आणि रियासतींकडून 92

Who among the following was included in the Indian Constituent Assembly before partition ?

(1) 292 members from Provincial Legislative Assemblies, 4 from Chief Commissioners' Provinces and 93 from Princely States

(2) 294 members from Provincial Legislative Assemblies, 4 from Chief Commissioners' Provinces and 91 from Princely States

(3) 291 members from British Provinces, 3 from Chief Commissioners' and 95 from Princely States

(4) 292 members from British Provinces, 5 from Chief Commissioners' and 92 from Princely States

---

27. 'केन्द्र-राज्य' संबंधा संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. भारतीय राज्यघटनेने सर्व अधिकार — वैधानिक, कार्यकारी, आर्थिक आणि न्यायालयीन — केन्द्र आणि राज्यांमध्ये विभागून दिले आहेत.

ब. भारतीय राज्यघटनेने केन्द्राला आणि राज्यांना दिलेल्या वैधानिक अधिकारांचा क्षेत्रीय विस्तार स्पष्ट केलेला आहे.

क. कायदेशीर अर्थाने 'ना संसद सार्वभौम आहे ना राज्य विधीमंडळ सार्वभौम' आहे, असे म्हणता येईल.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधाने अ आणि ब बरोबर आहे, तर क चूकीचे

(2) विधाने ब आणि क बरोबर आहे, तर अ चूकीचे

(3) विधाने अ आणि क बरोबर आहे, तर ब चूकीचे

(4) सर्व विधाने बरोबर आहेत

Consider the following statements regarding 'Centre-State' Relations :

a. The Constitution of India divides all powers — Legislative, Executive, Financial and Judicial — between the Centre and the States.

b. The Constitution of India defines the territorial limits of the legislative powers vested in the Centre and the States.

c. Neither the Parliament nor a State Legislature can be said to be 'sovereign' in the legalistic sense.

Answer options :

(1) Statements a and b are correct, c is incorrect

(2) Statements b and c are correct, a is incorrect

(3) Statements a and c are correct, b is incorrect

(4) All the statements are correct

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

28. पुढीलपैकी कोणते विधान सत्य ***नाही*** ?

(1) भारतीय राज्यघटनेच्या अंमलबजावणीची तारीख 26 नोव्हेंबर, 1949 आहे.

(2) 42 व्या घटनादुरुस्ती ने भारतीय राज्यघटनेत 'धर्मनिरपेक्ष' हा शब्द जोडला.

(3) 42 वी घटनादुरुस्ती 1976 मध्ये झाली.

(4) भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्यात नोंदवलेली सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय न्यायाची तत्वे सोव्हिएट रशियाच्या घटनेवरून घेतलेली आहेत.

Which of the following statements is ***not*** true ?

(1) The date of implementation of the Indian Constitution is 26th November, 1949.

(2) The word 'secular' was added to the Indian Constitution by the 42nd Amendment.

(3) The 42nd Constitutional Amendment was enacted in 1976.

(4) The principles of social, economic and political justice mentioned in the Preamble of the Indian Constitution are borrowed from the Constitution of USSR.

---

29. धर्मनिरपेक्ष राज्य म्हणजे _____ .

अ. राज्य हे एखाद्या विशिष्ट धर्माच्या विरोधी असेल

ब. राज्य हे धर्मानुकूल असते

क. राज्य हे कोणत्याही धर्मावर आधारलेले नसेल

ड. राज्याची कोणत्याही विशिष्ट धर्माशी निष्ठा नसेल

ई. राज्य हे धर्माच्या विरोधी नसेल

वरीलपैकी कोणता/कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) फक्त ब, क आणि ड (4) फक्त क, ड आणि ई

Secular State means _____ .

a. the State is against a particular religion

b. the State is pro-religion

c. the State will not have any foundation of religion

d. the State does not owe loyalty to any particular religion

e. the State is not hostile to religions

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a (2) Only b

(3) Only b, c and d (4) Only c, d and e

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

30. 42 व्या घटनादुरुस्तीद्वारे खालीलपैकी कोणती निर्देशक तत्त्वे जोडली गेली ?

अ. समान न्याय आणि मोफत कायदेशीर मदत

ब. उद्योगांच्या व्यवस्थापनात कामगारांचा सहभाग

क. पर्यावरण, वन आणि वन्य जीवनाचे संरक्षण

ड. कुटीर उद्योगांना प्रोत्साहन

खाली दिलेल्या कोड मधून योग्य पर्याय निवडा.

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त अ आणि क

(3) फक्त अ, ब आणि क (4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following Directive Principles were added by the 42nd Amendment ?

a. Equal justice and free legal aid

b. Participation of workers in management of industries

c. Protection of environment, forests and wildlife

d. Promotion of cottage industries

Select the correct option from the codes given below.

(1) Only a and b (2) Only a and c

(3) Only a, b and c (4) a, b, c and d

---

31. संसदेचे द्वितीय सभागृह म्हणून पुढीलपैकी कोणते कार्य करण्याची जवाबदारी राज्यसभेवर असते ?

अ. एखाद्या महत्त्वाच्या निर्णयावर पुनर्विचार

ब. राज्यांच्या हक्कांचे प्रतिनिधित्व

क. घाईगडबडीने कायदेनिर्मिती टाळणे

ड. राज्यांना समान प्रतिनिधित्व मिळवून देणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि क बरोबर आहेत (2) फक्त ब आणि ड बरोबर आहेत

(3) फक्त अ, ब आणि क बरोबर आहेत (4) यापैकी सर्व बरोबर आहेत

Which of the following purposes is the Rajya Sabha, as the second chamber, expected to fulfil ?

a. Give second thought on an important decisions

b. Represent State rights

c. Delay hasty legislation

d. Assure equal representation to States

Answer options :

(1) Only a and c are correct (2) Only b and d are correct

(3) Only a, b and c are correct (4) All of these are correct

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

32. भारताच्या महालेखापरीक्षकाला कार्यकारी मंडळाचा हस्तक्षेप टाळून स्वतंत्रपणे काम करता यावे, यासाठी संविधानात कोणकोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत ?

अ. त्यांना पदावरून काढून टाकण्यासाठी महाभियोग प्रक्रियेचा अवलंब करावा लागतो.

ब. निवृत्ती नंतर ते इतर शासकीय पदासाठी अपात्र ठरतात.

क. ते थेट राष्ट्रपतींना उत्तरदायी असतात.

ड. लेखापरीक्षणाच्या कामात मदत करण्यासाठी त्यांना हुषार आणि निष्पक्ष सनदी लेखापाल उपलब्ध करून दिले जातात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब बरोबर आहेत

(2) फक्त अ, ब आणि क बरोबर आहेत

(3) फक्त ब आणि क बरोबर आहेत

(4) फक्त अ आणि ड बरोबर आहेत

What safeguards have been woven into our Constitution in order to enable the Comptroller and Auditor General of India to function impartially and independently of any control of the Executive ?

a. He can be removed from office by Impeachment procedure.

b. He shall be disqualified from all Government offices after retirement.

c. He is made directly answerable to the President.

d. He is given a team of qualified and impartial Chartered Accountants to assist in his task of Auditing.

Answer options :

(1) Only a and b are correct

(2) Only a, b and c are correct

(3) Only b and c are correct

(4) Only a and d are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

33. जोड्या लावा :

	(मुंबई शेरीफ)		*(कार्यकाळ)*
अ.	डॉ. इंदू सहानी	I.	2006
ब.	सुनिल गावस्कर	II.	2008
क.	किरण शांताराम	III.	1995
ड.	डॉ. विजयपत सिंघानिया	IV.	2002

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	II	III	IV	I
(2)	I	II	III	IV
(3)	III	IV	I	II
(4)	IV	I	II	III

Match the following :

	(Sheriff of Mumbai)		*(Tenure)*
a.	Dr. Indu Shahani	I.	2006
b.	Sunil Gavaskar	II.	2008
c.	Kiran Shantaram	III.	1995
d.	Dr. Vijaypat Singhania	IV.	2002

Answer options :

	a	**b**	**c**	**d**
(1)	II	III	IV	I
(2)	I	II	III	IV
(3)	III	IV	I	II
(4)	IV	I	II	III

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

34. 'सचिवालय म्हणजे निर्णय-निर्धारण संस्था आणि संचालनालय म्हणजे अंमलबजावणी करणारी संस्था असा फरक समाप्त केला पाहिजे' अशी शिफारस कोणत्या समितीने/आयोगाने केली आहे ?

(1) राजस्थान प्रशासकीय सुधार समिती

(2) मध्यप्रदेश प्रशासकीय सुधार आयोग

(3) पंजाब प्रशासकीय सुधार आयोग

(4) केरळ प्रशासकीय पुनर्रचना आणि अर्थव्यवस्था समिती

Which committee/commission has recommended that 'the distinction between the Secretariat as a policy-making body and the directorate as a policy-implementing body should be abolished' ?

(1) Rajasthan Administrative Reforms Committee

(2) Madhya Pradesh Administrative Reforms Commission

(3) Punjab Administrative Reforms Commission

(4) Kerala Administrative Reorganisation and Economy Committee

---

35. पुढील विधानांचा अभ्यास करा :

अ. अंदाज समितीमध्ये लोकसभेतील सर्व पक्ष आणि गटांचे त्यांच्या संख्येच्या प्रमाणात प्रतिनिधित्व असते.

ब. लोकलेखा समितीला अंदाज समितीची 'जुळी बहिण' समजण्यात येते. ही समिती सार्वजनिक विनिमयावर लक्ष ठेवण्याचे काम करते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ बरोबर आहे (2) फक्त ब बरोबर आहे

(3) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत (4) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत

Study the following statements :

a. The Estimates Committee represents the parties and groups in the Lok Sabha more or less in proportion to their representation in the House.

b. The Public Accounts Committee, a watchdog of the public finances, is described as the 'twin sister' of the Estimates Committee.

Answer options :

(1) Only a is correct (2) Only b is correct

(3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

36. भारतीय संसदेच्या कोणत्या कायद्याद्वारे महाराष्ट्र राज्य अस्तित्वात आले ?

(1) मुंबई पुनर्रचना कायदा, 1960

(2) गुजरात पुनर्रचना कायदा, 1960

(3) महाराष्ट्र पुनर्रचना कायदा, 1960

(4) यापैकी नाही

Which Act of the Indian Parliament led to the creation of the State of Maharashtra ?

(1) The Bombay Reorganisation Act, 1960

(2) The Gujarat Reorganisation Act, 1960

(3) The Maharashtra Reorganisation Act, 1960

(4) None of the above

---

37. राज्यांनी विधान परिषदेचे गठन करायचे ठरविल्यास सदस्य संख्येविषयी पुढीलपैकी कोणती तरतूद करण्यात आलेली आहे ?

अ. विधान परिषदेची सदस्य संख्या जास्ती जास्त विधान सभेच्या सदस्यसंख्येच्या एक-तृतीयांश असावी.

ब. विधान परिषदेची सदस्य संख्या 40 पेक्षा कमी नसावी.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ आणि ब दोन्ही एकाच वेळी लागू होतात (2) फक्त अ लागू होते

(3) फक्त ब लागू होते (4) वरीलपैकी कोणतीही तरतूद लागू होत नाही

What is the provision regarding the membership of Legislative Council, the second chamber, if States choose to have it ?

a. The maximum member strength of Legislative Council should be one-third of the strength of Legislative Assembly.

b. Legislative Council should not have less than 40 members.

Answer options :

(1) Both a and b apply together (2) Only a is applied

(3) Only b is applied (4) None of the above provisions apply

---

38. महाराष्ट्राच्या विधान परिषदेची सदस्य संख्या किती आहे ?

(1) 76 (2) 78 (3) 74 (4) 79

What is the strength of the Legislative Council of the State of Maharashtra ?

(1) 76 (2) 78 (3) 74 (4) 79

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

39. बलवंत राय मेहता समितीच्या शिफारसीं चा अभ्यास करून महाराष्ट्रात त्यांच्या अंमलबजावणी विषयी नेमलेल्या समितीचे प्रमुख कोण होते ?

(1) यशवंतराव चव्हाण (2) मरोतराव कन्नमवार
(3) पी.के. सावंत (4) वसंतराव नाईक

Name the head of the Committee appointed to make a report about the implementation of the recommendations of the Balwant Rai Mehta Committee in Maharashtra ?

(1) Yashwantrao Chavan (2) Marotrao Kannamwar
(3) P.K. Sawant (4) Vasantrao Naik

---

40. महाराष्ट्रात राज्य वित्त आयोगाची स्थापना कधी झाली ?

(1) 1989 (2) 1992 (3) 1993 (4) 1994

When was the State Finance Commission established in Maharashtra ?

(1) 1989 (2) 1992 (3) 1993 (4) 1994

---

41. महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क समितीचे प्रमुख होण्यासाठी पुढीलपैकी कोण पात्र आहे ?

(1) उच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायाधीश (2) उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश
(3) जिल्हा न्यायालयाचे न्यायाधीश (4) जिल्हा न्यायालयाचे निवृत्त न्यायाधीश

Who is qualified to be the Chief of the Maharashtra State Human Rights Commission ?

(1) Retired Judge of High Court (2) Judge of High Court
(3) Judge of District Court (4) Retired Judge of District Court

---

42. केंद्रीय सचिवालयातील खालील अधिकाऱ्यांची उतरत्या क्रमाने मांडणी करा :

अ. अवर सचिव ब. अतिरिक्त सचिव
क. सह सचिव ड. उप सचिव

पर्यायी उत्तरे :

(1) क – ब – ड – अ (2) ब – क – ड – अ
(3) क – ब – अ – ड (4) ब – ड – क – अ

Arrange the following officials of the Central Secretariat in descending order :

a. Under Secretary b. Additional Secretary
c. Joint Secretary d. Deputy Secretary

Answer options :

(1) c – b – d – a (2) b – c – d – a
(3) c – b – a – d (4) b – d – c – a

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

43. विधान परिषदे बद्दल खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. विधान परिषद हे कायमचे सभागृह आहे.

ब. त्यांचे एक-तृतीयांश सदस्य दर दोन वर्षांनी निवृत्त होतात.

क. विधान परिषदेतील सर्व सदस्य प्रत्यक्षपणे निवडले जातात.

ड. महाराष्ट्रातून सहा प्रशासकीय विभागातील शिक्षकांमधून सहा सदस्य निवडले जातात.

वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ आणि ड (2) फक्त अ, क आणि ड

(3) फक्त अ आणि ब (4) फक्त अ, ब आणि ड

Consider the following statements about the Legislative Council :

a. The Legislative Council is a permanent chamber.

b. One-third of its members retire every second year.

c. All members of the Legislative Council are directly elected.

d. Six members are elected from amongst teachers from six administrative divisions of Maharashtra.

Which of the statements given above are correct ?

(1) Only a and d (2) Only a, c and d

(3) Only a and b (4) Only a, b and d

---

44. राज्य पुनर्रचना आयोग याबाबत खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. 1953 मध्ये आयोगाची नियुक्ती करण्यात आली.

ब. या आयोगाचे अध्यक्ष न्यायमूर्ती फाजल अली होते.

क. राज्य पुनर्रचना अधिनियम 30 मार्च, 1954 रोजी मंजूर झाला.

ड. राज्य पुनर्रचना अधिनियम 1 एप्रिल, 1956 रोजी अंमलात आला.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त क आणि ड (3) फक्त अ आणि ड (4) फक्त ब आणि ड

Consider the following statements about the States Reorganisation Commission :

a. The Commission was appointed in 1953.

b. The Commission was headed by Justice Fazal Ali.

c. The States Reorganisation Act was enacted on 30th March, 1954.

d. The States Reorganisation Act came into effect on 1st April, 1956.

Which of the statements given above are correct ?

(1) Only a and b (2) Only c and d (3) Only a and d (4) Only b and d

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

45. राज्याच्या राज्यपालाच्या अधिकारांच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. राज्यपाल राज्य विधानसभेला बोलावू शकतात, संस्थगित आणि विसर्जित करू शकतात.

ब. राज्यपाल राज्य विधानसभेच्या बैठक स्थगित करू शकतात.

क. राज्यपाल निवडणुकीनंतर विधानसभेच्या पहिल्या अधिवेशनाला संबोधित करतात.

वरीलपैकी कोणती विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त अ आणि क

(3) फक्त ब आणि क (4) फक्त ब

Consider the following statements with respect to the powers of the Governor of a State :

a. The Governor can summon, prorogue and dissolve the State Assembly.

b. The Governor can adjourn the meeting of the State Assembly.

c. The Governor addresses the first session of the Legislative Assembly after elections.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a and b (2) Only a and c

(3) Only b and c (4) Only b

---

46. भारतीय संविधानाच्या कलम 210 नुसार घटक राज्यातील विधीमंडळाचे कामकाज पुढीलपैकी कोणत्या भाषांतून चालविता येते ?

अ. इंग्रजी ब. हिंदी

क. घटक राज्याची अधिकृत भाषा ड. वरील पैकी सर्व

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क

(3) फक्त अ आणि क (4) फक्त ड

Article 210 of the Indian Constitution lays down that the business in the Legislature of a State shall be transacted in

a. English b. Hindi

c. Official language of the State d. All of the above

Answer options :

(1) Only a and b (2) Only b and c

(3) Only a and c (4) Only d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

47. जोड्या लावा :

(पंतप्रधान)	*(कार्यकाळ)*
अ. मोरारजी देसाई	I. 1 जून, 1996 ते 21 एप्रिल, 1997
ब. मनमोहन सिंग	II. 22 मे, 2004 ते 26 मे, 2014
क. राजीव गांधी	III. 24 मार्च, 1977 ते 28 जुलै, 1979
ड. एच.डी. देवेगौडा	IV. 31 ऑक्टोबर, 1984 ते 2 डिसेंबर, 1989

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	I	II	III
(2)	II	III	I	IV
(3)	I	IV	III	II
(4)	III	II	IV	I

Match the following :

(Prime Minister)	*(Term of Office)*
a. Morarji Desai	I. 1st June, 1996 to 21st April, 1997
b. Manmohan Singh	II. 22nd May, 2004 to 26th May, 2014
c. Rajiv Gandhi	III. 24th March, 1977 to 28th July, 1979
d. H.D. Deve Gowda	IV. 31st October, 1984 to 2nd December, 1989

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	IV	I	II	III
(2)	II	III	I	IV
(3)	I	IV	III	II
(4)	III	II	IV	I

---

48. भारत सरकारचा पहिला कायदा अधिकारी खालीलपैकी कोण असतो ?

(1) भारताचे सरन्यायाधीश

(2) केंद्रीय मंत्रिमंडळ सचिव

(3) महान्यायवादी

(4) महाधिवक्ता

Who among the following is the first Law Officer of the Government of India ?

(1) Chief Justice of India

(2) Central Cabinet Secretary

(3) Attorney General

(4) Advocate General

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

49. खालील विधानांचा विचार करा :

अ. अंदाजसमितीची स्थापना अर्थमंत्री जॉन मथाई यांच्या शिफारशीनुसार 1950 मध्ये झाली.

ब. या समितीत सर्व 30 सभासद लोकसभेकडुन निवडुन दिले जातात.

क. मंत्री या समितीचा सदस्य म्हणून निवडून येऊ शकत नाही.

ड. ही समिती प्रशासनामध्ये कार्यक्षमता आणि काटकसर करण्यासाठी पर्यायी धोरणे सुचवते.

वरीलपैकी योग्य विधाने निवडा :

(1) फक्त अ, ब आणि क (2) अ, ब, क आणि ड

(3) फक्त क आणि ड (4) फक्त ब, क आणि ड

Consider the following statements :

a. The Estimates Committee was constituted in 1950 on the recommendation of the Finance Minister John Matthai.

b. All the 30 members of this committee are from the Lok Sabha.

c. A minister cannot be elected as a member of this committee.

d. The committee suggests alternative policies in order to bring about efficiency and economy in administration.

Choose the correct statements given above :

(1) Only a, b and c (2) a, b, c and d

(3) Only c and d (4) Only b, c and d

---

50. महाराष्ट्र विधीमंडळाच्या समित्यांबाबत खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर ***नाहीत*** ?

अ. लोकलेखा समितीमध्ये 25 सदस्य असतात, विधानसभेतून 20 आणि विधान परिषदेतून 5.

ब. अंदाजसमितीमध्ये 29 सदस्य असतात, विधानसभेतून 20 आणि विधान परिषदेतून 9.

क. सार्वजनिक उपक्रम समितीमध्ये 25 सदस्य असतात, विधानसभेतून 20 आणि विधान परिषदेतून 5.

ड. पंचायत राज समितीमध्ये 25 सदस्य असतात, विधानसभेतून 20 आणि विधान परिषदेतून 5.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त ड (2) फक्त ब (3) फक्त अ आणि ड (4) फक्त अ आणि क

Which of the following statements about Legislative Committees in Maharashtra is/are ***not*** correct ?

a. Public Account Committee has 25 members, 20 from Legislative Assembly and 5 from Legislative Council.

b. Estimates Committee has 29 members, 20 from Legislative Assembly and 9 from Legislative Council.

c. Committee on Public Undertaking has 25 members, 20 from Legislative Assembly and 5 from Legislative Council.

d. Panchayat Raj Committee has 25 members, 20 from Legislative Assembly and 5 from Legislative Council.

Answer options :

(1) Only d (2) Only b (3) Only a and d (4) Only a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

51. भारताच्या महान्यायवादी बाबत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

(1) ते पाच वर्षाच्या कार्यकाळासाठी पदावर राहतात.

(2) मंत्रिमंडळाची मर्जी असेपर्यंत ते पदावर राहतात.

(3) संसद ठरवील त्याप्रमाणे त्यांना मानधन मिळते.

(4) संसद सदस्यास मिळणारे सर्व विशेषाधिकार संरक्षण व फायदे त्यांना मिळतात.

Which one of the following statements regarding the Attorney General of India is correct ?

(1) He holds office for a term of five years.

(2) He holds office during the pleasure of the Council of Ministers.

(3) He receives such remuneration as the Parliament may determine.

(4) He enjoys all the privileges and immunities that are available to a Member of Parliament.

---

52. मुख्यमंत्र्याची नियुक्ती यांचेकडून केली जाते ?

(1) राजकीय पक्षाच्या अध्यक्षाकडून

(2) निवडणूक जिंकून आलेले विधानसभेचे सदस्य

(3) राज्यपाल कडून नियुक्त

(4) पक्ष श्रेष्ठीकडून

The Chief Minister is appointed by _____ .

(1) The President of concerned political party

(2) Elected members in the Assembly

(3) The Governor

(4) The high command of the party

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

53. पुढीलपैकी कोणते उपराष्ट्रपती पदाच्या निवडणुकीचे वैशिष्ट्य ***नाही*** ?

(1) कायदेमंडळाच्या दोन्ही गृहांचे सदस्य निवडणुकीसाठी संयुक्त सभेत जमतात.

(2) उपराष्ट्रपती पदाचा उमेदवार संसद सदस्य असला पाहिजे.

(3) गुप्त मतदान पद्धती.

(4) उमेदवार भारत सरकार, राज्य सरकारे किंवा स्थानिक वा इतर पदांवर कार्यरत नसावा.

Which of the following is ***not*** a characteristic of the Vice Presidential election in India ?

(1) Members of both Houses of the Parliament assemble in a joint meeting for the election.

(2) The candidate for the post of Vice President should be a member of either House of the Parliament.

(3) Secret ballot system.

(4) A person holding an office of profit under the Government of India, any State Government or any local or other authority is not eligible for office.

---

54. जेव्हा राज्ये घटनादुरुस्ती विधेयकावर मंजूरी अथवा नामंजूरीची मोहोर लावतात, तेव्हा प्रत्यक्षात पुढीलपैकी कोण तो निर्णय घेत असते ?

(1) विधानसभा (2) विधान परिषद

(3) मुख्यमंत्री (4) राज्यपाल

When States ratify an Amendment bill to the Constitution, which of the following bodies of the State machinery makes the decision ?

(1) Legislative Assembly (2) Legislative Council

(3) Chief Minister (4) Governor

---

55. खालीलपैकी कोणते योग्यरित्या जुळले ***नाही*** ?

(1) कलम 145 – न्यायाधिशांचे वेतन

(2) कलम 143 – सर्वोच्च न्यायालयाशी सल्लामसलत करण्याचा राष्ट्रपतींचा अधिकार

(3) कलम 141 – सर्वोच्च न्यायालयाचे आदेश भारतातील सर्व न्यायालयांना लागू आहेत

(4) कलम 139 – रिट प्राधिलेख देण्याचे सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकार

Which of the following is ***not*** matched correctly ?

(1) Article 145 – Salary of Judges

(2) Article 143 – Power of the President to consult with the Supreme Court

(3) Article 141 – Orders of the Supreme Court is applicable to all courts of India

(4) Article 139 – Power of Supreme Court to issue writs

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

56. उप विभागीय अधिकाऱ्याबाबत खालीलपैकी कोणते विधान ***चूकीचे*** आहे ?

(1) त्यांची नेमणूक आणि नियंत्रण हे राज्यशासनाद्वारा होते.

(2) त्यास न्यायालयीन (Magisterial) अधिकारा व्यतिरिक्त महसूल आणि कार्यकारी अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत.

(3) ते प्रादेशिक (territorial) अधिकारी असून बहुउद्देशीय कार्य करणारे अधिकारी आहेत.

(4) ते शांतता आणि सुव्यवस्थेबाबत जिल्हा दंडाधिकारी आणि स्टेशन पोलीस अधिकारी यांना जोडणारा दुवा म्हणून कार्य करतात.

Which one of the following statements is ***false*** about Sub-Divisional Officer ?

(1) He is appointed and controlled by the State Government.

(2) He is vested with revenue and executive powers except magisterial powers.

(3) He is a territorial officer and a multipurpose functionary.

(4) He acts as a link between the District Magistrate and the Station Police Officer in matters pertaining to law and order.

---

57. 74 व्या घटनादुरुस्तीमध्ये खालीलपैकी कोणती बाब समाविष्ट ***नाही*** ?

अ. नगरपालिकेचे निर्माण

ब. राज्य निवडणूक आयोगाची नेमणूक

क. ग्राम पंचायत

ड. जागांचे आरक्षण

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त क आणि ड

(3) फक्त क (4) फक्त ड

Which of the following matters is/are ***not*** included in the 74th Constitutional Amendment ?

a. Constitution of Municipalities

b. Appointment of State Election Commission

c. Gram Panchayat

d. Reservation of seats

Answer options :

(1) Only a and b (2) Only c and d

(3) Only c (4) Only d

---

58. भारतीय दंड विधानाच्या कलम _____ नुसार गुन्हा सिद्ध होणे हे नगरसेवक पदा साठीच्या अपात्रतेचे एक कारण आहे.

(1) 150 D (2) 153 A (3) 154 B (4) 156 C

Conviction under Section _____ of the Indian Penal Code is one of the reasons for disqualification for being a councillor.

(1) 150 D (2) 153 A (3) 154 B (4) 156 C

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

59. भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 243 (G) बाबत खालीलपैकी कोणती विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

अ. जागांचे आरक्षण

ब. सदस्यत्वासाठी अपात्रता

क. पंचायतीच्या निवडणूका

ड. पंचायतीचे अधिकार, प्राधिकार आणि जवाबदाऱ्या

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ड (3) फक्त क (4) फक्त अ

Which of the following about Article 243 (G) in the Constitution of India is/are correct ?

a. Reservation of seats

b. Disqualification for membership

c. Elections to the Panchayat

d. Powers, authority and responsibilities of the Panchayat

Answer options :

(1) Only a and b (2) Only d (3) Only c (4) Only a

---

60. महानगरपालिकेच्या बाबतीत खालील विधाने विचारात घ्या (महाराष्ट्राच्या संदर्भात) :

अ. महानगरपालिकेच्या आयुक्तांची नेमणूक राज्य शासनाकडून केली जाते आणि ते त्यांचे वेतन आणि भत्ते म्युनिसिपल फंडातून स्विकारतात.

ब. राज्यशासन आयुक्तांना स्थायी समितीच्या संमतीने अनुपस्थितिची रजा मंजूर करू शकते.

क. आयुक्तांचे पद हे रजेमुळे अथवा अन्य तात्पुरत्या स्वरूपात रिक्त झाल्यास महानगरपालिका परिषद (आम सभा) त्याजागी एखाद्या व्यक्तिची आयुक्त म्हणून कार्य करण्यासाठी नियुक्ती करू शकते.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने योग्य आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) वरील सर्व (4) फक्त ब आणि क

Consider the following statements about Municipal Corporation (with reference to Maharashtra) :

a. The Municipal Commissioner is appointed by the State Government and he receives his salaries and allowances from the Municipal Fund.

b. The State Government may, with the assent of the Standing Committee, grant leave of absence to the Commissioner.

c. During the absence on leave or other temporary vacancy in the office of the Commissioner the Corporation Council, (General body/Aam Sabha) may appoint a person to act as the Commissioner.

Which of the statements given above is/are true ?

(1) Only a (2) Only a and b

(3) All of the above (4) Only b and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

61. एक महाविद्यालयीन विद्यार्थी त्याच्या शहरातील नगरपरिषदेचा सदस्य म्हणून निवडून येऊ इच्छितो. त्यांचे नामांकन वैध ठरण्यासाठी इतर अटींबरोबर महत्त्वाची अट कोणती ?

अ. त्याने त्यांच्या महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांची परवानगी घेतली पाहिजे.

ब. तो राजकीय पक्षाचा सदस्य असला पाहिजे.

क. त्यांचे नाव नगरपरिषदेच्या मतदार यादीत असले पाहिजे.

ड. तो भारताच्या राज्यघटने प्रति निष्ठा बाळगील, असे त्याने घोषित केले पाहिजे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त क आणि ड

(3) फक्त क (4) फक्त ब

A college student desires to get elected to the Municipal Council of his city. The validity of his nomination would depend on the important condition, among others, that :

a. He obtains permission from the principal of his college.

b. He is a member of a political party.

c. His name is registered in the Electoral roll of the Municipal Council.

d. He files a declaration owing allegiance to the Constitution of India.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a and b (2) Only c and d

(3) Only c (4) Only b

---

62. भारतात कॅन्टोन्मेंट ॲक्ट कधी पास झाला ?

(1) 1953

(2) 1924

(3) 1923

(4) 1920

When was the Cantonment Act passed in India ?

(1) 1953

(2) 1924

(3) 1923

(4) 1920

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

63. खालीलपैकी कोणते विधाने हे कटक मंडळाच्या वैशिष्ट्यांच्या संदर्भात बरोबर आहेत ?

अ. कटक मंडळे भारत सरकारच्या संरक्षण मंत्रालयाच्या थेट नियंत्रणाखाली काम करतात.

ब. छावणीचा प्रमुख लष्करी अधिकारी हा कटक मंडळाचा पद्‌सिद्ध अध्यक्ष असतो.

क. कटक मंडळात लोकप्रतिनिधीपेक्षा नियुक्त आणि पद्‌सिद्ध सदस्यांची संख्या अधिक असते.

ड. कटक मंडळाचे त्या क्षेत्रात राहणाऱ्या नागरी लोकसंख्येच्या आधारे वर्गीकरण केले जाते.

योग्य पर्याय निवडा :

(1) फक्त अ, ब आणि क (2) फक्त ब, क आणि ड

(3) फक्त अ, क आणि ड (4) वरील सर्व

Which of the following statements are true regarding the features of Cantonment Boards ?

a. Cantonment Board functions under the direct control of the Ministry of Defence.

b. The Station Commander of the Cantonment is the ex-officio President of the Board.

c. Cantonment Boards consists of a large number of ex-officio members with a few elected members.

d. Cantonment Boards are classified according to the size of the civilian population.

Select the correct option :

(1) Only a, b and c (2) Only b, c and d

(3) Only a, c and d (4) All of the above

---

64. जिल्हा परिषद पदाधिकाऱ्या विरुद्ध अविश्वास ठरावाच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने ***चूकीचे*** आहेत ?

अ. अविश्वासाच्या ठरावासाठी बोलविलेल्या सभेच्या अध्यक्षपदी फक्त जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी असतात.

ब. अविश्वासाचा ठराव जिल्हा परिषदेच्या एकूण सदस्यांच्या किमान 1/3 संख्या बळाने दाखल केला पाहिजे.

क. अविश्वास ठराव पारित होण्याकरिता एकुण सदस्यांच्या 2/3 संख्याबळाची गरज असते.

ड. महिला पदाधिकाऱ्याच्या विरुद्ध विशेष बाब म्हणून अविश्वास ठराव किमान 3/4 सदस्यांच्या संख्याबळाने पारीत करणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ, ब आणि क (2) फक्त ड

(3) फक्त अ (4) फक्त अ आणि ड

Which of the following statements is/are ***not*** correct regarding No Confidence Motion against the office bearers in Zilla Parishad ?

a. The Chief Executive Officer of Zilla Parishad can only preside over the meeting called for the passing of the No Confidence Motion.

b. The Motion of No Confidence should be moved under the signature of at least $1/3^{rd}$ of the total number of members of Zilla Parishad.

c. No Confidence Motion should be passed by at least $2/3^{rd}$ majority of the total number of members.

d. No Confidence Motion against the office bearers of women is required to be passed with $3/4^{th}$ majority of the total number of members of the Zilla Parishad as a special case.

Answer options :

(1) Only a, b and c (2) Only d

(3) Only a (4) Only a and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

65. जिल्हा परिषदेच्या एकूण सदस्यांपैकी विशेष सभेत मतदानाचा हक्क असलेल्या किती सदस्यांच्या अनुमतीने राज्य सरकार मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याला सेवेतून परत बोलाविते ?

(1) $\frac{3}{4}$ सदस्य संख्येच्या अनुमतीने (2) $\frac{1}{3}$ सदस्य संख्येच्या अनुमतीने

(3) संपूर्ण सदस्य संख्येच्या अनुमतीने (4) $\frac{2}{3}$ सदस्य संख्येच्या अनुमतीने

What is the number of Zilla Parishad members having right of vote in special meeting required for permission to the State Government to recall Chief Executive Officer from his service ?

(1) By the permission of $\frac{3}{4}$th members (2) By the permission of $\frac{1}{3}$rd members

(3) By the permission of all members (4) By the permission of $\frac{2}{3}$rd members

---

66. गटविकास अधिकारी यांच्याबाबत योग्य पर्यायांची निवड करा :

अ. गटविकास अधिकारी हा पंचायत समितीचा सचिव असतो.

ब. गटविकास अधिकारी हा गटपातळीवरील विस्तार अधिकाऱ्यांचा कप्तान असतो.

क. गटविकास अधिकारी हा गटपातळीवरील राजकीय उपक्रमांचा समन्वयक असतो.

ड. गटविकास अधिकारी हा पंचायत समिती कार्यालयाचा प्रमुख असतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त क आणि ड

(3) फक्त अ, ब आणि ड (4) वरील सर्व

Find out the correct alternative about the Block Development Officer :

a. The Block Development Officer is the Secretary of the Panchayat Samiti.

b. The Block Development Officer is the captain of a team of extension officers at the block level.

c. The Block Development Officer is the co-ordinator of political activities at the block level.

d. The Block Development Officer is the head of the office of Panchayat Samiti.

Answer options :

(1) Only a and b (2) Only c and d

(3) Only a, b and d (4) All of the above

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

67. महाराष्ट्रातील पंचायत समिती बाबत खालीलपैकी कोणते विधान ***चूकीचे*** आहे ?

(1) पंचायत समिती सदस्यांच्या एकूण संख्येच्या दोन-तृतीयांश बहुमताने विशेष सभेत अविश्वासाचा ठराव संमत केल्यास सभापती किंवा उप-सभापती हा, यथास्थिती सभापती किंवा उप-सभापती म्हणून राहणार नाहीत.

(2) जर अविश्वासाचा ठराव फेटाळण्यांत आला तर ठराव फेटाळला गेल्यापासून तीन महिन्यांच्या आत पुन्हा नव्याने दुसरा अविश्वासाचा ठराव पंचायत समितीपुढे आणता येत नाही.

(3) पंचायत समितीच्या सभापतीने किंवा उप-सभापतीने आपली कर्तव्ये पार पाडीत असतांना केलेल्या गैरवर्तणूकीबद्दल राज्य शासन त्यांना अधिकार पदावरून दूर करू शकते.

(4) पंचायत समिती सदस्यांच्या कार्यकाळ 5 वर्षांचा असतो.

Which one of the following statements about Panchayat Samiti in Maharashtra is ***incorrect*** ?

(1) A Chairman or Deputy Chairman of Panchayat Samiti shall cease to be the Chairman or the Deputy Chairman as the case may be, if a Motion of No Confidence is passed at a special meeting by a majority of two-thirds of the total number of members.

(2) If the Motion of No Confidence is rejected no fresh Motion of No Confidence shall be brought before the Panchayat Samiti within a period of three months from rejection of such motion.

(3) A Chairman or Deputy Chairman of Panchayat Samiti may be removed from office by the State Government for misconduct in the discharge of his duty.

(4) The tenure of Panchayat Samiti members is 5 years.

---

68. खालील विधाने विचारात घ्या (महाराष्ट्रातील ग्रामपंचायतीच्या संदर्भात) :

अ. ग्रामपंचायतीच्या सेवकांची नेमणूक पंचायत ठराव करून करते.

ब. पंचायतीला कोणत्याही सेवकाला लेखी आदेशाद्वारे निलंबित अथवा बडतर्फ करता येईल.

क. पंचायतीने दिलेल्या अशा कोणत्याही आदेशाविरुद्ध सेवकाला 15 दिवसांच्या आत मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याकडे अपील करता येईल.

ड. ग्रामपंचायतीच्या सेवकांचे वेतन हे पंचायत समिती फंडातून दिले जाते.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त क आणि ड (4) फक्त अ, ब आणि ड

Consider the following statements (with reference to Gram Panchayats in Maharashtra) :

a. The servants of Gram Panchayat are appointed by Panchayat by passing the resolution.

b. A Panchayat may by written order suspend or dismiss any servant.

c. An appeal shall lie against any such order passed by the Panchayat to the Chief Executive Officer within 15 days.

d. The salaries of the Gram Panchayat servants are paid from the Panchayat Samiti fund.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a (2) Only a and b

(3) Only c and d (4) Only a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

69. ग्रामसभेच्या संदर्भातील खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने ***चूकीचे*** आहे ?

अ. ग्रामसभा स्थापन करण्यामागचा उद्देश ग्रामीण जनतेला एकत्र येण्यासाठी व्यासपीठ उपलब्ध करुन देणे आणि स्थानिक महत्त्वाच्या विषयाची चर्चा करणे.

ब. ग्रामसभेची बैठक आयोजित करण्याची वैधानिक जबाबदारी ग्रामसेवकाची आहे.

क. ग्रामसभेद्वारे ग्रामीण जनतेला आपले विचार, मते आणि तक्रारी व्यक्त करण्याची संधी दिली जाते.

योग्य पर्याय निवडा.

(1) फक्त अ (2) फक्त ब

(3) फक्त ब आणि क (4) यापैकी नाही

Which of the following statements is/are ***false*** about Gram Sabha ?

a. The purpose behind organising a Gram Sabha is to provide a platfrom for the villagers to come together and discuss matters of local importance.

b. Gram Sevak is legally bound to organize Gram Sabha meeting.

c. Gram Sabha provides the opportunity to villagers to express their views, opinions and grievances.

Select the correct option.

(1) Only a (2) Only b

(3) Only b and c (4) None of the above

---

70. राज्यनीतीच्या मार्गदर्शक तत्त्वातील कोणत्या कलमानुसार प्रत्येक गावासाठी ग्रामपंचायती स्थापन झाल्या ?

अ. कलम 243 नुसार ब. कलम 40 नुसार

क. कलम 42 नुसार ड. कलम 124 नुसार

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त क आणि ड (2) फक्त अ, ब आणि क

(3) फक्त अ आणि ड (4) फक्त ब

According to which Directive Principle of State Policy in the Constitution are the Gram Panchayat for each village established ?

a. As per Article 243 b. As per Article 40

c. As per Article 42 d. As per Article 124

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only c and d (2) Only a, b and c

(3) Only a and d (4) Only b

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

71. खालील विधानांचे अवलोकन करा :

विधान I : भारतीय संविधानातील कलम 149 मध्ये अशी तरतूद आहे की सर्वोच्च न्यायालय आपल्या अधिकार क्षेत्राचा वापर करून, त्याच्या समोर प्रलंबित असलेल्या प्रकरणांमध्ये पूर्णन्याय देण्यासाठी आवश्यक असे आदेश देऊ शकते.

विधान II : न्यायालयाने दिलेला आदेश केंद्रशासित प्रदेश वगळता संपूर्ण देशात लागू होईल.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान I बरोबर आणि II चूक आहे
(2) विधान II बरोबर आणि I चूक आहे
(3) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत
(4) दोन्ही विधाने चूक आहेत

Consider the following statements :

Statement I : Article 149 of the Indian Constitution provides that the Supreme Court in exercise of its jurisdiction, may pass such decrees or order as is necessary for doing complete justice in the matter pending before it.

Statement II : The decree made by the court shall be enforceable throughout the country except Union Territories.

Answer options :

(1) Statement I is correct and II is incorrect
(2) Statement II is correct and I is incorrect
(3) Both the statements are correct
(4) Both the statements are incorrect

---

72. खालील विधानांचे अवलोकन करा :

विधान I : सार्वजनिक हित याचिका (जनहित याचिका) म्हणजे गरीब, कमकुवत व सामाजिक किंवा आर्थिक पार्श्वभूमी मुळे प्रतिकूल स्थितीत असलेल्या लोकांच्या मूलभूत आणि इतर कायदेशीर अधिकारांच्या अंमलबजावणीसाठी आहे.

विधान II : अशी याचिका फक्त सार्वजनिक हक्कांच्या आणि राष्ट्रा प्रती अधिकार निवारणासाठी केली जाऊ शकते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान I बरोबर आणि II चूक आहे
(2) विधान II बरोबर आणि I चूक आहे
(3) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत
(4) दोन्ही विधाने चूक आहेत

Consider the following statements :

Statement I : Public Interest Litigation is meant for enforcement of Fundamental Rights of the people who are poor, weak and in socially and economically disadvantageous position.

Statement II : Such litigation can be initiated only for redressal of enforcement of Public Rights and power towards the nation.

Answer options :

(1) Statement I is correct and II is incorrect
(2) Statement II is correct and I is incorrect
(3) Both the statements are correct
(4) Both the statements are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

73. खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने खरे आहे/आहेत ?

अ. सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिशांचे वेतन आणि भत्ते हे विधीमंडळाच्या मताच्या अधीन नाहीत.

ब. सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालयाला त्यांच्या अवमानाबद्दल कोणत्याही व्यक्तीस शिक्षा करण्याचा अधिकार आहे.

क. कलम 122 सर्वोच्च न्यायालयाच्या निवृत्त न्यायाधिशाला भारतातील कोणत्याही न्यायालयात वकीली करण्यास मनाई करते.

ड. सर्वोच्च न्यायालयाला कलम 145 अन्वये नियम बनविण्याचा अधिकार देण्यात आला आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब खरे आहेत

(2) फक्त क खरे आहे

(3) फक्त अ, ब आणि ड खरे आहेत

(4) फक्त ड खरे आहे

Which of the following statements is/are true ?

a. The salaries and allowances of the Judges of the Supreme Court are not subject to vote of Legislature.

b. The Supreme Court and High Court have power to punish any person for its contempt.

c. Article 122 prohibits a retired Judge of the Supreme Court to appeal and plead as an Advocate in any court in India.

d. Power of the Supreme Court to make rules are given under Article 145.

Answer options :

(1) Only a and b are true

(2) Only c is true

(3) Only a, b and d are true

(4) Only d is true

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

74. खालीलपैकी कोणत्या प्रकरणात न्यायालयाने आपले अधिकार क्षेत्र वापरले, आणि कैदयाने लिहिलेले पत्र याचिका म्हणून मानले गेले. मा. न्यायालयाने असे नमूद केले की, तांत्रिकता न्यायालयाला व्यक्तींच्या नागरी स्वातंत्र्याचे संरक्षण करण्यापासून रोखू शकत नाही.

(1) सुनील बत्रा वि दिल्ली प्रशासन

(2) सलिल चौधरी वि युनियन ऑफ इंडीया

(3) अब्दूल सत्तार वि केरळ राज्य

(4) वरीलपैकी काहीही नाही

In which of the following cases did the court exercise its epistolary jurisdiction, and a letter written by a prisoner was treated as a petition. Court stated that the technicalities cannot stop the court from protecting the civil liberties of the individuals.

(1) Sunil Batra vs Delhi Administration

(2) Salil Chaudhari vs Union of India

(3) Abdul Sattar vs State of Kerala

(4) None of the above

---

75. खालील विधाने विचारात घ्या :

विधान I : भारतीय संविधानाचे कलम 215 घोषीत करते की प्रत्येक उच्च न्यायालय हे अभिलेख न्यायालय असेल.

विधान II: सर्वोच्च न्यायालयाच्या अवमानाची कारवाई सुरू करण्याचा उच्च न्यायालयाला अधिकार नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान I बरोबर आणि II चूक आहे

(2) विधान II बरोबर आणि I चूक आहे

(3) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत

(4) दोन्ही विधाने चूक आहेत

Consider the following statements :

Statement I : Article 215 of the Constitution of India declares that every High Court shall be a Court of Record.

Statement II : The High Court is not empowered to initiate contempt proceedings for the contempt of the Supreme Court.

Answer options :

(1) Statement I is correct and II is incorrect

(2) Statement II is correct and I is incorrect

(3) Both the statements are correct

(4) Both the statements are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

76. भारतीय नियोजन मंडळाची स्थापना _____ रोजी करण्यात आली.

(1) 15 मार्च, 1951

(2) 15 मार्च, 1950

(3) 1 एप्रिल, 1949

(4) 1 एप्रिल, 1950

Planning Commission in India was established on _____ .

(1) 15th March, 1951

(2) 15th March, 1950

(3) 1st April, 1949

(4) 1st April, 1950

---

77. नियोजन आयोगाने सुरुवातीस निश्चित केलेल्या चार दीर्घकालीन उद्दिष्टांमध्ये खालीलपैकी कोणते उद्दिष्ट समाविष्ट होत ***नाही*** ?

(1) पूर्ण रोजगार प्राप्ती

(2) समता व न्यायाधिष्ठित समाजवादी समाजरचना

(3) उत्पन्न व संपत्तीतील विषमता दूर करणे

(4) महिला सक्षमीकरण

Which of the following is ***not*** from among initial four long-term objectives that were set out by the Planning Commission ?

(1) Achievement of full employment

(2) Socialistic society based on equality and justice

(3) Removal of inequality in income and wealth

(4) Women empowerment

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

78. दहाव्या योजने दरम्यान खालीलपैकी कोणते राज्य देशांतर्गत उत्पादनात सर्वाधिक वृद्धि दर दर्शवित होते ?

(1) दिल्ली (2) गोवा

(3) तमिळनाडू (4) महाराष्ट्र

Which of the following States shows the highest growth rate in domestic product during the Tenth Plan ?

(1) Delhi (2) Goa

(3) Tamil Nadu (4) Maharashtra

---

79. भारतातील गरीबांचे प्रमाण आणि संख्येच्या अंदाजाच्या पद्धतशीर आणि संगणकीय बाबींचा विचार करण्यासाठी नियोजन आयोगाने सप्टेबर 1989 मध्ये _____ यांच्या अध्यक्षतेखाली एक 'तज्ज्ञ गट' स्थापन केला.

(1) प्रा. दांतवाला

(2) प्रा. ब्रह्मानंद

(3) प्रा. अहलूवालिया

(4) प्रा. डी.टी. लकडावाला

The Planning Commission constituted an 'Expert group' in September 1989 to consider methodological and computational aspects of estimation of the number of poor in India under the Chairmanship of _____ .

(1) Prof. Dantwala

(2) Prof. Brahmananda

(3) Prof. Ahluwalia

(4) Prof. D.T. Lakdawala

---

80. मागास भागात उद्योग सुरू करण्यासाठी वांछू कार्यगटाने खालीलपैकी कोणती शिफारस केली ***नव्हती*** ?

(1) पाच वर्षाच्या कालावधीसाठी कार्पोरेट आयकरातून सूट देणे

(2) पाच वर्षाच्या कालावधीसाठी उत्पादन शुल्कातून सूट देणे

(3) पाणी पुरवठा अनुदानाची तरतूद

(4) वाहतूक अनुदानाची तरतूद

Which of the following measures was ***not*** recommended by Wanchoo Working Group for starting industries in backward areas ?

(1) Exemption from corporate income tax for a period of five years

(2) Exemption from excise duties for a period of five years

(3) Provision of water supply subsidy

(4) Provision of transport subsidy

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

81. भारतातील व्यवसाय सेवांच्या जलद वाढीचे मुख्य कारण म्हणजे.

(1) बहुराष्ट्रीय कंपन्या

(2) विमा क्षेत्राची वृध्दी

(3) माहिती-तंत्रज्ञान क्षेत्राची वाढ

(4) कृषी क्षेत्रातील वृध्दी

The main reason of fast growth of business services in India is

(1) Multinational Companies

(2) Growth in Insurance Sector

(3) Growth of Information Technology Sector

(4) Growth in Agriculture Sector

---

82. 2001 – 02 च्या आर्थिक सर्वेक्षणानुसार कोणत्या राज्यात दारिद्र्याचे प्रमाण सर्वाधिक होते ?

(1) त्रिपूरा

(2) ओडिशा

(3) बिहार

(4) मध्य प्रदेश

According to the Economic Survey of 2001 – 02, which State had more poverty ?

(1) Tripura

(2) Odisha

(3) Bihar

(4) Madhya Pradesh

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

83. भारतीय अर्थव्यवस्थेत छुप्या बेकारीचा प्रश्न हा प्रामुख्याने _____ .

(1) ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणावर आढळतो

(2) शहरी भागात मोठ्या प्रमाणावर आढळतो

(3) औद्योगिक क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणावर आढळतो

(4) शहरी कामकरणाऱ्या महिलांमधे मोठ्या प्रमाणावर आढळतो

The problem of disguised unemployment in Indian Economy is mainly observed in _____ .

(1) rural areas

(2) urban areas

(3) Industrial sector

(4) urban working women

---

84. खालीलपैकी कोणता घटक प्रादेशिक विषमतेचा प्रमुख निर्देशक आहे ?

(1) मूल्य वर्धन

(2) कृषि उत्पादन

(3) निव्वळ राज्यांतर्गत उत्पादन

(4) लिंग गुणोत्तर प्रमाण

Which of the following is a principal indicator of regional disparity ?

(1) Value addition

(2) Agricultural production

(3) Net State Domestic Product

(4) Sex ratio

---

85. 24 एप्रिल, 1993 रोजी कोणत्या घटनादुरुस्तीस मंजूरी देण्यात आली ?

(1) 71वी दुरुस्ती (2) 72वी दुरुस्ती

(3) 73वी दुरुस्ती (4) 74वी दुरुस्ती

Which Constitutional Amendment was approved on 24th April, 1993 ?

(1) 71st Amendment (2) 72nd Amendment

(3) 73rd Amendment (4) 74th Amendment

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

86. मंत्र, जो सेबापेक्षा चार पट मोठा आहे, तो आता वीस वर्षांचा आहे. जेव्हा त्याचे वय सेबाच्या वयाच्या 2·5 पट होईल तेव्हा तो जितक्या वयाचा होईल त्या संख्येची निवड करा.

(1) 85

(2) 65

(3) 45

(4) 25

Mantra, who is four times older than Seba, is twenty years old now. Select his age when he will be 2·5 times older than Seba.

(1) 85

(2) 65

(3) 45

(4) 25

---

87. जेव्हा मुलगा त्याच्या नेहमीच्या गतीच्या $\frac{5}{7}$ गतीने चालतो, तेव्हा तो शाळेत 6 मिनिटे उशिरा पोहोचतो. शाळेत पोहोचायला त्याला लागणारा नेहमीचा कालावधी निवडा.

(1) 30 मिनिटे

(2) 21 मिनिटे

(3) 15 मिनिटे

(4) 12 मिनिटे

Walking at $\frac{5}{7}$th of his usual speed, a boy reaches his school 6 minutes late. Select his usual time taken to reach the school.

(1) 30 minutes

(2) 21 minutes

(3) 15 minutes

(4) 12 minutes

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

88. पुढे प्रत्येकी तीन विधाने समाविष्ट असलेले चार युक्तिवाद दिले आहेत. ज्या संचात 3 रे विधान हे 1 ल्या दोन विधानांच्या आधारे काढलेला निष्कर्ष आहे त्याची निवड करा.

संच :

अ. एकही ससा हसत नाही. काही जे हसतात ते वाघ आहेत. काही वाघ ससे नाहीत.

ब. सर्व कोल्हे काळे आहेत. काही कोल्हे नाचत नाहीत. काही नर्तक काळे नाहीत.

क. A शपथ घेण्याची हौस भागवतात. शपथ घेणाऱ्यांना धमकावले जाते. जे काहीजण धमकावले जातात ते A नाहीत.

ड. सर्व E हे S आहेत. सर्व E हे B आहेत. काही B हे S आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त अ (3) फक्त अ आणि ड (4) फक्त ड

Given below are four arguments consisting of sets of three sentences each. Select the set in which the 3rd statement is the logical conclusion based on 1st two statements.

Sets :

a. No rabbits laugh. Some who laugh are tigers. Some tigers are not rabbits.

b. All foxes are black. Some foxes do not dance. Some dancers are not black.

c. A's indulge in swearing. Those who swear are threatened. Some who are threatened are not A's.

d. All E's are S. All E's are B's. Some B's are S.

Answer options :

(1) Only a and b (2) Only a (3) Only a and d (4) Only d

---

89. सांकेतिक भाषेत 'blue' या शब्दाचा संकेत कोणता आहे या प्रश्नासंदर्भात दिलेल्या पुढील विदेचा पुरेपणा निश्चित करा ?

विदा विधाने :

अ. एका सांकेतिक भाषेत 'sea water is blue' चा संकेत 'er pi th dy' असा आहे.

ब. वरील भाषेत 'sky is clearly blue' चा संकेत 'dy th ha cb' असा आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ आणि ब दोन्ही आवश्यक (2) फक्त अ पुरेशी आहे

(3) फक्त अ किंवा ब पुरेशी आहे (4) अ आणि ब दोन्ही पुरेशी नाहीत

Decide sufficiency of data with respect to the question : What is the code for 'blue' in the code language ?

Data statements :

a. Code for 'sea water is blue' in the certain system is 'er pi th dy'.

b. Code for 'sky is clearly blue' in the above mentioned system is 'dy th ha cb'.

Answer options :

(1) Both a and b are necessary (2) a alone is sufficient

(3) Either a or b is sufficient (4) Both a and b are insufficient

---

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

90. जर A + B चा अर्थ A ही B ची बहीण आहे; A × B चा अर्थ A ही B ची बायको आहे; A ÷ B चा अर्थ A हे B चे वडील आहेत आणि A – B चा अर्थ A हा B चा भाऊ आहे, तर T ही P ची मुलगी आहे या अर्थाचे विधान निवडा.

(1) P × Q ÷ R + S – T (2) P × Q ÷ R – T + S

(3) P × Q ÷ R + T – S (4) P × Q ÷ R + S + T

If A + B means A is the sister of B; A × B means A is the wife of B, A ÷ B means A is the father of B and A – B means A is the brother of B, then select the statement that means T is the daughter of P.

(1) P × Q ÷ R + S – T (2) P × Q ÷ R – T + S

(3) P × Q ÷ R + T – S (4) P × Q ÷ R + S + T

---

91. खालील आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी संख्या शोधा :

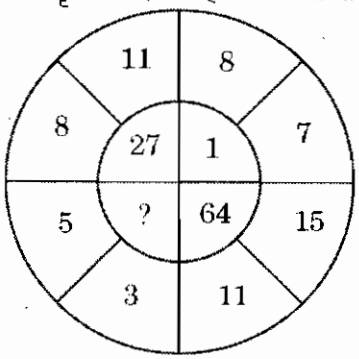

(1) 0 (2) 512 (3) 2 (4) 8

Find the number for replacing the question mark :

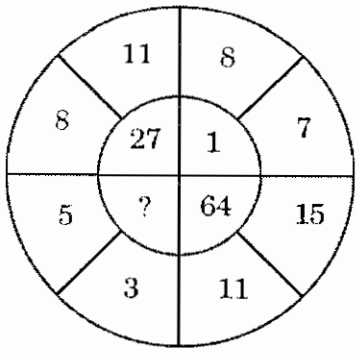

(1) 0 (2) 512 (3) 2 (4) 8

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

92. राम, श्याम, सुरेश, चंदू आणि कमला हे पाच मित्र एका रांगेत दक्षिणेकडे तोंड करून क्रिकेट पाहत आहेत; अर्थात ते या नामक्रमाने बसलेले असतील असे नाही. केवळ श्याम हा राम आणि कमला यांच्या मध्ये, तर सुरेश हा कमलाच्या उजव्या बाजूला लगतच आहे आणि चंदू रामच्या डाव्या बाजूला लागूनच आहे. ह्या माहितीच्या आधारावर खालील कोणते विधान निश्चितपणे सत्य आहे ?

(1) श्याम हा रामच्या डाव्या बाजूला आहे
(2) चंदू कमलाच्या डाव्या बाजूला तिसरा आहे
(3) श्याम कमलाच्या उजव्या बाजूला आहे
(4) राम सुरेशच्या डाव्या बाजूला दुसरा आहे

Five friends Ram, Shyam, Suresh, Chandu and Kamala are watching cricket in a row facing south; but not necessarily in the same order. Only Shyam is between Ram and Kamala, Suresh is to the immediate right of Kamala and Chandu is to the immediate left of Ram. On the basis of the above information, which of the following statements is definitely true ?

(1) Shyam is to the left of Ram
(2) Chandu is third to the left of Kamala
(3) Shyam is to the right of Kamala
(4) Ram is second to the left of Suresh

---

93. पुढील युक्तिवाद अभ्यासा आणि त्यातील वापरलेल्या तर्काशी सारखेपणात सर्वांत जवळचा असलेला पर्याय निवडा.

सर्व झाडे पाने धारण करतात. सोनमोहोर हे झाड आहे. म्हणून सोनमोहोर पाने धारण करतात.

(1) सर्व झाडे पाने धारण करतात. तो वृक्ष झाड नाही. म्हणून तो वृक्ष पाने धारण करत नाही.
(2) सर्व सोनमोहोर पाने धारण करतात. ते झाड पाने धारण करते. म्हणून ते झाड सोनमोहोर आहे.
(3) सर्व पाने झाडांवर वाढतात. तो वृक्ष पाने धारण करतो. म्हणून तो वृक्ष झाड आहे.
(4) सर्व झाडे पाने धारण करतात. तो वृक्ष पाने धारण करतो. म्हणून तो वृक्ष झाड नाही.

Study the following argument and then select one of the given options that most closely parallels the reasoning used in it.

All trees bear leaves. A peltophorum is a tree. Therefore, peltophorums bear leaves.

(1) All trees bear leaves. That plant is not a tree. Therefore, that plant does not bear leaves.
(2) All peltophorums bear leaves. That tree bears leaves. Therefore, that tree is a peltophorum.
(3) All leaves grow on trees. That plant bears leaves. Therefore, that plant is a tree.
(4) All trees bear leaves. That plant bears leaves. Therefore, that plant is not a tree.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

94. वैज्ञानिक आकलन विकसित करत असताना आपण त्रुटींमुळे नेहमीच अडचणीत सापडतो. प्रत्येक पिढीला आकलनावर येणारी त्रुटी मर्यादा फार तर थोडी कमी करण्याची आशा बाळगता येते आणि त्रुटी मर्यादा लागू पडण्याशी संबंधित सामग्री संचात भर टाकता येते. त्रुटी मर्यादा अटळ असून ती आपल्या ज्ञानाच्या विश्वसनीयतेचे दृश्यमान स्व-मूल्यनिर्धारण असते. यामुळे आपल्याला नेहमीच वैज्ञानिक तथ्यांबाबत अनिश्चितता स्वीकारावी लागते. सार्वजनिक मत सर्वेक्षणात तुम्ही अनेकदा त्रुटी मर्यादा पाहता (जसे 'तीन टक्के धन व ऋण इतकी अनिश्चितता'). ज्यात महासभांच्या नोंदींतील प्रत्येक भाषण दूरदर्शनवरील प्रत्येक जाहिरात, प्रत्येक प्रवचन या गोष्टी अशा त्रुटी सीमा किंवा त्याच्याशी सममूल्य असे काही आहे अशा समाजाची कल्पना करा.

पुढीलपैकी वरील युक्तिवादातून जनतेला उपयुक्त निष्कर्ष ठरणारे सर्वात योग्य विधान निवडा.

(1) जर माहिती राजकीय आणि धार्मिक नेत्यांसारख्या प्रबळ अधिकाऱ्यांकडून येत असेल तर लोक ती चिकित्सक मूल्यमापनाशिवाय स्वीकारतात.

(2) दूरदर्शन जाहिराती जनतेला संबंधित त्रुटी मर्यादेचा परिचय करून न देता माहिती पुरवतात.

(3) स्वत:कडून माहिती पुरवली जात असता अधिकारी स्रोतांनी त्यासंबंधित त्रुटी मर्यादेचा लोकांना परिचय करून दिला पाहिजे.

(4) कोणत्याही अधिकारी स्रोताकडून केल्या जाणाऱ्या कोणत्याही युक्तिवादाबरोबर जनतेने संबंधित त्रुटी मर्यादा सांगण्याची मागणी केली पाहिजे.

While developing scientific understanding we are always mired in error. The most each generation can hope for is to reduce the error bars a little, and to add to the body of data to which error bars apply. The error bar is pervasive, visible self-assessment of the reliability of our knowledge. This makes us always to accept uncertainty about scientific facts. You often see error bars in public opinion polls ('an uncertainty of plus and minus three percent', say). Imagine a society in which every speech in *Congressional Record*, every television commercial, every sermon had an accompanying error bar or its equivalent.

Select the following that best expresses the conclusion useful to public from the argument above.

(1) People accept information without critical evaluation if it comes from dominant authorities like political and religious leaders.

(2) Television commercials deliver information to public without acquainting them with related error bar.

(3) Authorities should take care to acquaint people about the error bar related to the information being delivered by them.

(4) Public should demand for error bar related to any argument though it is coming from any authority.

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

95. जर $n = 1 + X$ असेल व X हा चार क्रमवार धन पूर्णांगाचा गुणाकार असेल, तर सत्य विधान/ने निवडा.

अ. n ही विषमसंख्या
ब. n ही मूळसंख्या
क. n ही पूर्णवर्गसंख्या
ड. n ही समसंख्या

पर्यायी उत्तरे :

(1) वरीलपैकी सर्व
(2) वरीलपैकी एकही नाही
(3) ब वगळून सर्व
(4) फक्त अ आणि क

If $n = 1 + X$, where X is the product of four consecutive positive integers, then select the true statement/s.

a. n is odd
b. n is prime
c. n is a perfect square
d. n is even

Answer options :

(1) All of the above
(2) None of the above
(3) All except b
(4) Only a and c

---

96. महाविद्यालयातील कला पदवीधरांचे विज्ञान पदवीधरांशी असलेले गुणोत्तर 3 : 2 आहे. जर 20% कला पदवीधर आणि 25% विज्ञान पदवीधर पुढील शिक्षणासाठी पात्र ठरले आहेत; तर पात्र नसलेल्यांची टक्केवारी निवडा.

(1) 22
(2) 60
(3) 72
(4) 78

In a college, the ratio of arts graduate to science graduate is 3 : 2. If 20% arts graduates and 25% science graduates qualify for further studies; select the percentage of non-qualifiers.

(1) 22
(2) 60
(3) 72
(4) 78

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

97. मेघाने एका स्पर्धा परिक्षेत 100 प्रश्न सोडविले. बरोबर उत्तरासाठी 3 गुण दिले जातात आणि चुकीच्या उत्तरासाठी 2 गुण वजा केले जातात. मेघाला एकूण 150 गुण मिळाले, तर तिच्या बरोबर उत्तरांची संख्या किती ?

(1) 50 (2) 60

(3) 70 (4) 75

In a Competitive Examination, Megha solved 100 questions. For correct answers 3 marks are allotted and for wrong answers 2 marks are deducted. If Megha scored 150 marks, then find her number of correct answers.

(1) 50 (2) 60

(3) 70 (4) 75

---

98. गटाला बैठकीची कार्यवाही करण्यासाठी निळी, गुलाबी, हिरवी, पिवळी, पांढरी व लाल अशा सहा खुर्च्या सुसम षटकोनाकार टेबलाच्या पृष्ठाच्या बाजूंपाशी ठेवल्या आहेत. ज्या कडेपाशी निळी खुर्ची ठेवली आहे ती गुलाबी खुर्ची ठेवलेल्या कडेला समांतर आहे व ती पिवळी खुर्ची ठेवलेल्या कडेच्या उजव्या अंत्यबिंदूशी 120° चा कोन करते. पांढरी व लाल या खुर्च्या ज्या कडांपाशी ठेवलेल्या आहेत त्या एकमेकींशी 120° चा कोन करतात आणि लाल व हिरवी खुर्ची ठेवलेल्या कडा परस्परांशी समांतर आहेत. या माहिती संदर्भात पुढीलपैकी विसंगत असणारा गट निवडा.

(1) पांढरी, पिवळी, हिरवी

(2) लाल, हिरवी, गुलाबी

(3) गुलाबी, निळी, पिवळी

(4) हिरवी, लाल, पांढरी

Six chairs, blue, pink, green, yellow, white and red are placed along the sides of a table having regular hexagonal top for a group to conduct a meeting. The side at which blue chair is placed is parallel to the side where pink chair is placed and makes an angle measuring 120° to the right end of the side where yellow chair is placed. Sides where white and red chairs are placed make an angle of 120° with each other and sides with red and green chairs are parallel to each other. Select the odd one among the following groups with respect to the above information.

(1) White, yellow, green

(2) Red, green, pink

(3) Pink, blue, yellow

(4) Green, red, white

---

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

99. समान धारकता असलेल्या रसाच्या एकूण 21 बाटल्या आहेत; त्यातील 7 पूर्ण भरलेल्या, 7 अर्ध्या भरलेल्या आणि उरलेल्या 7 रिकाम्या आहेत. कोणतेही मापन साधन नसताना 3 मित्रांत त्या सारख्या वाटू घ्यायच्या आहेत. वरील विदेच्या आधारे योग्य विधान निवडा.

(1) प्रत्येकाला रसाने पूर्ण भरलेल्या दोन बाटल्या, दोन रिकाम्या बाटल्या आणि दोन अर्ध्या भरलेल्या बाटल्या मिळतील.

(2) प्रत्येकाला प्रत्येक प्रकारच्या दोन बाटल्या मिळतील आणि प्रत्येकी एका प्रकारची एक बाटली स्वीकारावी लागेल.

(3) या बाटल्या तीन मित्रांत सारख्या वाटणे अशक्य आहे.

(4) प्रत्येकाला रसाने पूर्ण भरलेल्या 3 बाटल्या, 3 रिकाम्या बाटल्या आणि 1 रसाने निम्मी भरलेली बाटली मिळेल.

There are 21 juice bottles of identical capacity; out of which 7 bottles are full, 7 are half-full and the remaining 7 are empty to be divided amongst 3 friends equally without having any measuring device.

Select the correct statement with respect to the above data.

(1) Each one will get two full bottles of juice, two empty bottles and two half-full bottles.

(2) Each one will get two bottles of each variety and everyone will have to accept a single bottle of one variety.

(3) It is impossible to distribute bottles equally among three friends.

(4) Each one will get 3 full bottles of juice, 3 empty bottles and 1 half-filled bottle.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

100. *दीप :*

मला आश्चर्य वाटते की आपण आपला वेळ व शक्ती वाचवण्यासाठी व्यापारी उड्डाणे वापरतो आणि उड्डाणे वातावरणात इतका कार्बन डायॉक्साईड मिसळतात की जेवढा काही संपूर्ण देश एका वर्षात मिसळतात. आपण वापरत असलेली उड्डाणे मर्यादित करायला हवीत.

निमा :

मला माहीत आहे ..... जेव्हा आपण एक आंतरखंडीय उड्डाण करतो तेव्हा गाडीने केलेल्या वर्षभराच्या प्रवासापेक्षां जास्त प्रदूषणाला कारणीभूत होतो.

दीपच्या भाष्यावरील निमाचा प्रतिसाद हा :

(1) त्याला कार्बन डायॉक्साईड प्रदूषण समस्येचे गांभीर्य खरोखरच समजले वा नाही याबाबत प्रश्न उपस्थित करतो.

(2) आपण वापरत असलेल्या उड्डाणांवर आपण मर्यादा घालण्याच्या त्याच्या मुद्याची पुष्टी करतो.

(3) कार्बन डायॉक्साईड प्रदूषण समस्या कमी करण्याचा पर्यायी मार्ग सुचवतो.

(4) वातावरणातील कार्बन डायॉक्साईडच्या पातळीत वाढ होण्यात उड्डाणांचा वाटा मोठा आहे या दीपच्या मुद्याचे प्रबलन करतो.

Deep :

I wonder that we are using commercial flights to save time and energy and these flights contribute carbon dioxide to the atmosphere than do the whole of some nations in one year. We need to restrict the number of flights we use.

Nima :

I know ..... when we take one intercontinental flight we cause more pollution than if we would travel by car for one year.

Nima's response to Deep's comment serves to :

(1) question whether he really understands the severity of the problem of carbon dioxide pollution.

(2) add more weight to her contention that we need to restrict the number of flights we use.

(3) suggest the alternative way for reducing the problem of carbon dioxide pollution.

(4) reinforce Deep's contention that flights are a major contribution towards increase of carbon dioxide level in the atmosphere.

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. **201.** ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial